

## Sardar Patel University

M. A. Examination IV<sup>th</sup> Semester (CBCS) Sanskrit

Monday Date: 28/03/2016 Time: 02.30 p.m. to 05.30 p.m.

PA04C SAN05: Dharmashastra-

Yajnavalkyasmṛiti (Vyavahara Adhyay) &amp; Arthashastra of Kautilya (Adhikarana- 1)

Total Marks: 70

(૧૦)

પ્ર-૧ બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો (બધા ફરજિયાત)

૧. નીચેનામાંથી સ્મૃતિઓનો વિષય નથી.

(A) આચાર

(B) વ્યવહાર

(C) યોગ

(D) પ્રાયશ્ચિત્ત

૨. વ્યવહાર અધ્યાયમાં કુલ કેટલાં પ્રકરણો છે ?

(A) ૧૩

(B) ૧૪

(C) ૨૪

(D) ૨૫

૩. યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ ઉપર વિજ્ઞાનેશ્વરે કઈ ટીકા લખી છે ?

(A) મિતાક્ષરા

(B) દીપકલિકા

(C) જયમંગલા

(D) માઠર

૪. વાસનસ્થમનાખ્યાય હસ્તેઽન્યસ્ય યદપ્યતે તત્ દ્રવ્યં —

(A) નિધિઃ ।

(B) નિક્ષેપઃ ।

(C) ઉપનિધિઃ ।

(D) આધિઃ ।

૫. ઋષાદાનના નારદે કેટલા પ્રકાર કહ્યા છે ?

(A) ૦૭

(B) ૧૧

(C) ૧૩

(D) ૧૫

૬. આચાર્ય કૌટિલ્ય કોના અમાત્ય હતા ?

(A) વિષ્ણુગુપ્ત

(B) ચંદ્રગુપ્તમૌર્ય

(C) પુષ્યમિત્ર

(D) ધનાનંદ

૭. અર્થશાસ્ત્રના પ્રથમ અધિકરણનું શું નામ છે ?

(A) કંટકશોધન

(B) યોગવૃત્તં

(C) વિનયાધિકરણ

(D) મંડલયોનિ

૮. નીચેનામાંથી વાર્તામાં સમાવેશ થતો નથી.

(A) પશુપાલન

(B) ખેતી

(C) વાણિજ્ય

(D) સૈન્ય

૯. દળદમૂલઃ — વિદ્યાઃ ।

(A) તિસ્રઃ ।

(B) ચતસ્રઃ ।

(C) પચ્ચસહસ્રઃ ।

(D) ષષ્ઠઃ ।

૧૦. અર્થશાસ્ત્રમાં કુલ કેટલાં અધિકરણો છે ?

(A) ૦૮

(B) ૧૧

(C) ૧૫

(D) ૧૭

પ્ર- ૨ સ્મૃતિ સાહિત્યના ઉદ્ભવ અને વિકાસ વિશે નોંધ લખો.

(૧૫)

અથવા

પ્ર- ૨ યાજ્ઞવલ્ક્યનું જીવન અને કવન વિશે નોંધ લખો

(૧૫)

પ્ર- ૩ (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે એક શ્લોક સાનુવાદ સમજાવો:

(૦૬)

૧. અશીતિભાગો વૃદ્ધિઃ સ્યાન્માસિ માસિ સબન્ધકે।

વર્ણક્રમાચ્છતં દ્વિત્રિચતુષ્ષ્ચકમન્યથા।।

૨. સમામાસતદર્ધાહર્નામજાતિસ્વગોત્રકૈઃ।

સબ્રહ્મચારિકાત્મીય-પિતૃનામાદિચિહ્નિતમ્।।

પ્ર- ૩ (બ) ગમે તે એક વિશે નોંધ લખો:

(૦૮)

૧. સાધારણવ્યવહારમાતૃકાપ્રકરણ વિશે નોંધ લખો

૨. સાહસપ્રકરણ વિશે નોંધ લખો

પ્ર- ૪ સંસ્કૃત સાહિત્યમાં અર્થશાસ્ત્રનું મહત્વ અને પ્રદાન ચર્ચો.

(૧૫)

અથવા

પ્ર- ૪ અર્થશાસ્ત્રના ગ્રંથકર્તૃત્વ વિશે નોંધ લખો.

(૧૫)

પ્ર- ૫ (અ) ગમે તે એક સસંદર્ભ સમજાવો:

(૦૬)

૧. તસ્માદરિષદ્વર્ગત્યાગેનેન્દ્રિયજયં કુર્વીત।

૨. આન્વીક્ષિકીત્રયીવાર્તાનાં યોગક્ષેમસાધનો દણ્ડઃ।

પ્ર- ૫ (બ) ગમે તે એક વિશે નોંધ લખો:

(૦૮)

૧. અમાત્ય નિયુક્તિ વિષયક મતો

૨. દૂતનાં કાર્યો વિશે ચર્ચા કરો.

\* \* \* \* \*